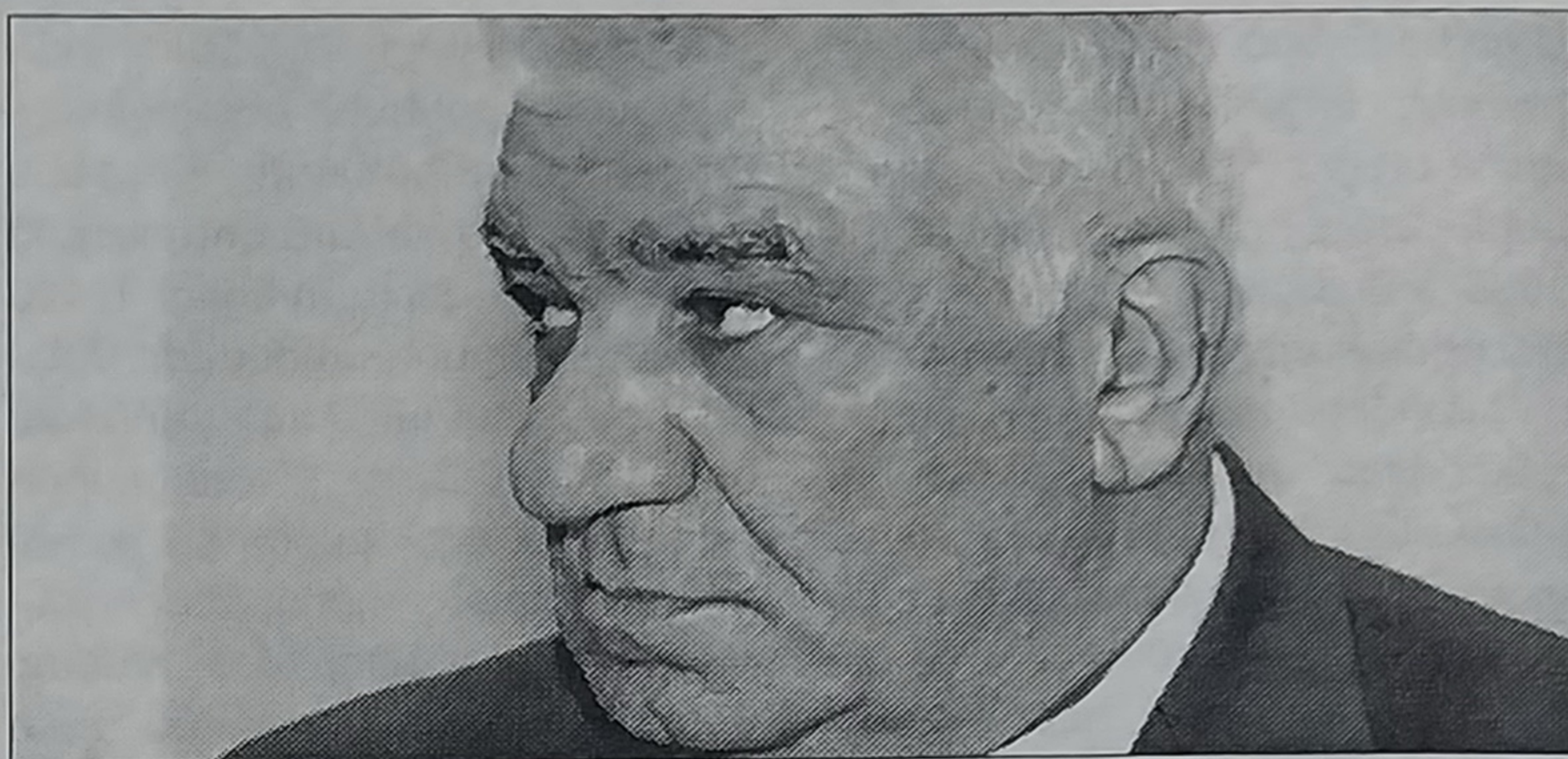

ԳԱԱ-Ի ՏԵՍՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԱՏԱՅԵԼ Է

Այն, որ բազմաթիվ մեղերի մեջ մեղադրվող Գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախկին նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանի հեռանալով եւ Ռադիկ Մարտիրոսյանի գալով ԳԱԱ-ում դիկտատորական մթնոլորտը, խորհրդային բարերն ու ընդհանրապես ոչինչ չէր փոխվելու, գրեթե ոչ ոք չէր կասկածում:

Ավելին, Ռադիկ Մարտիրոսյանը, որը մինչ ԳԱԱ-ի նախագահ դառնալը, ստվերում մնալով, շատ բարեհաջող աշակցում էր ԳԱԱ նախկին նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանի դեմ ծավալված արշավին, այժմ ինքն է սկսել գործել այնպես, ինչպես իր իրավամախորդը: Մենք արդեն տեղեկացրել ենք, որ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի ենթակայության 27 ինստիտուտների տնօրեններ, որոնք տարիներ շարունակ ոչ լեգիտիմ կերպով զբաղեցնում էին այդ լաշտոնները՝ արհամարհած ունենալով «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» օրենքը, միանգամից ազատվեցին աշխատանքից: 65-ը շատ վաղուց բոլորած տնօրենները, իհարկե, «փողոց չնետվեցին»։ Որոշ մույն ինստիտուտներում մնացին խորհրդականներ՝ ղադալանելով իրենց աշխատավարձը: Ու հիմա ԳԱԱ-ի այդ ինստիտուտներում լեռն է տեղի ունենում տնօրենի ընտրություններ: Սույն ընտրությունները, սակայն, արդեն ի սկզբանե կարելի է խախտված համարել այն դարձ լաշտոնավար, որ դրանք լինելու են ոչ թե ընտրություն, այլ նշանակում: Բանն այն է, որ գոյություն ունի կառավարության 2005թ. հունվարի 25-ի 224-Ն որոշումը, որը սահմանում է ՊՈԱԿ գործադիր մարմինների ընտրության ընդհանուր կարգը: Համաձայն այդ որոշման, կան լաշտոնավար եւ

լրացուցիչ լաշտոնավարներ, որոնց լեռն է համալաշտոնավար լաշտոնավար տեղի հավակնորդը: Սակայն այդ լաշտոնավարից եւ ոչ մեկը, բացառությամբ գիտական աստիճանի առկայությունից եւ տարիքից, որը լեռն է լինի 65-ից ցածր, ԳԱԱ-ում հաշվի չի առնվելու: Այսինքն, արհամարհել են այն լաշտոնավարները, որ տնօրենի լեռնանում լեռն է տիրալեռնի գրական հայերենին, իրավական ակտերին, ունենա կազմակերպության զարգացման եւ բարեփոխման հայեցակարգ, հիմնադրույթներ մշակելու կարողություն, ֆինանսական գործունեության իրականացման կարողություն, համակարգի եւ ժամանակակից այլ տեխնիկայի տիրալեռնում եւ այլն: Ու հիմա ԳԱԱ-ի մի խումբ գիտնականներ խիստ մտահոգված են, որ եթե այս բոլոր չափանիշները չղաղակալեն, հայտնվելու են անգրագետ, օրինախախտ, աղաշնորհ, գիտության լաշտոնավար արգելակող եւ աղաքան չտեսնող գործադիր մարմիններ: Եւ դա, ի դեռ, հենց այդպես էլ կլինի, քանի որ ԳԱԱ-ն ինքն տնօրենների ընտրության գործընթացում արդեն թույլ է տվել մի շարք օրենսդրական խախտումներ: Ամբողջ խնդիրն այն է, որ ըստ ԳԱԱ-ի եւ ԳԱԱ-ի գիտական կազմակերպությունների կանոնադրության, տնօրենի ընտրության ընթացակարգը հետեւյալն է. առաջադրված լեռնանում գիտական կոլեկտիվի ժողովներում, այնուհետեւ տեղի է ունենում նրանց ընտրությունը համալաշտոնավար բաժանմունքի ընդհանուր ժողովում՝ փակ գաղտնի քվեարկությամբ: Այսինքն, տնօրենին ընտրում է բաժանմունքը, իսկ ընտրության արդյունքները հաստատում է ԳԱԱ-ի նախագահությունը: ԳԱԱ-ի նախագահ Ռադիկ Մարտիրոսյանը, սակայն, ինչպես որ ԵՊՀ-ի ղեկավար եղած ժամանակ էր օրենքներ խախ-

տում, մույնը շարունակում է հիմա ակադեմիայում: Պարոն Մարտիրոսյանի նախագահությամբ ԳԱԱ-ի ընդհանուր ժողովը որոշել է, որ ինստիտուտների տնօրենների լեռնանում լեռնանում քննարկվելու են ակադեմիայի համալաշտոնավար բաժանմունքներում, իսկ նրանց ընտրությունը կատարելու է ԳԱԱ-ի նախագահությունը՝ փակ գաղտնի քվեարկությամբ: Տարբերությունը, բնականաբար, շատ մեծ է: Նախագահությունը ձեւավորում է ԳԱԱ-ի նախագահը, եւ, հետեւաբար, այն վերջինիս կամակատարն է: Այսինքն, ԳԱԱ-ի ենթակայության այս 27 ինստիտուտների տնօրենների «ընտրությունների» ելքն արդեն կարելի է կանխորոշված համարել: Ինչ քննարկումներ էլ որ տեղի ունենան ակադեմիայի բաժանմունքներում, հասկանալի է, որ ԳԱԱ-ի նախագահն ում սատարի՝ նա էլ դառնալու է ինստիտուտի տնօրեն: Իսկ Ռադիկ Մարտիրոսյանի համար խիստ կարեւոր է, որ տնօրեն դառնա իր ուզած մարդը, քանի որ բացի ֆինանսների տնօրենումից, այստեղ կան նաեւ այլ կարեւոր խնդիրներ: Առջեւում խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրություններն են, իսկ ակադեմիան, ինչպես հայտնի է, խիստ մեծ դեր է խաղում՝ այդ դեռեքներում վերածվելով նախընտրական շտաբի: Ընտրությունների ժամանակ գալու է ԳԱԱ-ի նախագահի հատուցման

ղաղը. իշխանությունները աչք փակեցին ԳԱԱ-ի նախագահի լաշտոնում Ռադիկ Մարտիրոսյանի ոչ լեգիտիմության վրա, ինչի մասին բազմիցս նշել ենք, իսկ Ռադիկ Մարտիրոսյանն իր 40 ինստիտուտներով ընտրությունների ժամանակ լեռն է սատարի իշխանություններին: Այնինչ, բաժանմունքը, որտեղ, ըստ ԳԱԱ-ի կանոնադրության, լեռն է տեղի ունենալին ինստիտուտների տնօրենների ընտրությունները, ձեւավորվել է տասնյակ տարիների ընթացքում, եւ գիտնականների կարծիքով, այն իրենից ներկայացնում է ամբողջ ակադեմիական համակարգի ամենաղեմկրատ օղակը: «ՀՀ օրենքների խախտումներով ընդունված ԳԱԱ-ի տնօրենների ընտրությունների ընթացակարգը եւս մեկ անգամ ցույց է տալիս, թե ինչպիսի դիկտատորական մթնոլորտ է տիրում իրեն մշտապես ժողովրդավար հորջորջող ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայում: Այսպես են նրանք իրականացնում գիտության բարեփոխումները: Հնարավոր է նաեւ, որ ակադեմիայի նախագահության տեսողությունը վատացել է, եւ այնտեղ ՀՀ օրենքները լավ չեն կարողանում կարգալ: Չնայած իրենց կազմում ունեն «անվանի» բժիշկներ», գրել են մի խումբ գիտնականներ խնդրագրությանն ուղղված նամակում:

ԼՈՒՍԻՆԵ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ